

JACEK HADRYŚ¹

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Wydział Teologiczny

Udział ochrzczonych w kapłańskim, prorockim i królewskim posłannictwie Chrystusa

Participation of the baptized in the priestly, prophetic and royal mission of Christ

Chrześcijańskie życie duchowe polega na udziale w życiu Bożym, a samo w sobie jest rzeczywistością dynamiczną, gdyż udział w życiu Bożym jest nie tylko dany człowiekowi, ale również zadany. Życie Boże w człowieku i jego rozwój jest możliwy dzięki Chrystusowi, jednakże w praktyce uzależniony od współpracy człowieka z Bożą łaską. Rozwój duchowy jest zatem procesem zakorzenionym w Chrystusie jako źródle, zapoczątkowanym na chrzcie, i stanowi Boży dar wymagający przyjęcia przez człowieka². Sam sakrament chrztu wywołuje różne skutki, wprowadzając w chrześcijańską nowość życia, obdarowując udziałem w życiu zmartwychwstałego Chrystusa, będąc swoistą bramą otwierającą dostęp do życia w Duchu Świętym.

Można mówić o pięciu skutkach przyjęcia sakramentu chrztu. Pierwszym jest uwolnienie od grzechu pierworodnego i obdarowanie udziałem w nowym życiu, w życiu zmartwychwstałego Syna Bożego. Drugim skutkiem jest przywrócenie godności dziecka Bożego i umożliwienie uczestnictwa w życiu Osób Trójcy Przenajświętszej, która odtąd mieszka w człowieku. Ochrzczony otrzymuje w ten spo-

¹ Jacek Hadryś – kapłan archidiecezji poznańskiej, dr hab. teologii, profesor UAM, wykładowca teologii duchowości i prodziekan na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, dyrektor Szkoły Katechistów archidiecezji poznańskiej, cenzor ksiąg religijnych.

² „Łaska Chrystusa jest darem darmo danym, przez który Bóg obdarza nas swoim życiem wlanym przez Ducha Świętego do naszej duszy, by ją uleczyć z grzechu i uświęcić. Jest to *łaska uświęcająca* lub *przebóstwiająca*, otrzymana na chrzcie. Jest ona w nas źródłem dzieła uświęcenia” – *Katechizm Kościoła katolickiego*, Poznań 1999, dalej: KKK.

sób pełne, nadprzyrodzone wyposażenie, tzw. duchowy organizm. Następuje nie tylko inicjacja życia duchowego, życia Bożego, ale także uzdolnienie do jego kontynuacji, rozwoju, czyli dążenia do osiągnięcia jego pełni w życiu wiecznym. Trzecim skutkiem przyjęcia chrztu jest wszczęcie w Chrystusa i bezpośrednio stąd wynikająca powinność życia na podobieństwo Chrystusa oraz bezwarunkowego i całkowitego oddania się Jemu: chrzest jest w życiu chrześcijanina podstawową konsekracją, poprzez którą zostaje on poświęcony i całkowicie oddany Chrystusowi. Wszelkie inne konsekracje, np. święcenia kapłańskie czy śluby zakonne, są oparte na konsekracji chrzcielnej. Wszczęcie w Chrystusa ma prowadzić do integracji z Nim, pełnego utożsamienia, zgodnie ze słowami św. Pawła Apostoła, zawartymi w drugim rozdziale Listu do Galatów: „Teraz zaś już nie ja żyję, ale żyje we mnie Chrystus” (Gal 2,20). Wszczęcie w Chrystusa jest równoznaczne z wszczęciem w Mistyczne Ciało Chrystusa, czyli w Kościół, i stanowi czwarty skutek przyjęcia sakramentu chrztu. Człowiek ochrzczony uzyskuje w ten sposób pełne prawo do korzystania z sakramentów, do słowa Bożego, do wszelkich innych pomocy duchowych. Z drugiej strony nabywa odpowiedzialność za wspólnotę Kościoła, za budowanie go poprzez świadectwo życia naznaczonego miłością. Piątym i jednocześnie zasadniczym skutkiem przyjęcia sakramentu chrztu jest udział w potrójnym posłannictwie Chrystusa: kapłańskim, prorockim i królewskim. Pełnienie tegoż posłannictwa stanowi zasadniczy wymiar duchowości chrzcielnej i wyznacza całą życiową drogę chrześcijanina oraz jego rozwój duchowy. Każdy ochrzczony ma dzień po dniu umierać dla siebie, żeby żyć dla Pana Boga, umierać dla grzechu, żeby żyć dla łaski, a powyższe ma się wypełniać poprzez pełnienie kapłańskiej, prorockiej i królewskiej misji Chrystusa³.

Refleksja nad tym szczególnym skutkiem sakramentu chrztu jest celem niniejszego przedłożenia. Zagadnienie zostało podzielone na trzy części, które poświęcono kolejno udziałowi ochrzczonego: w kapłańskim, prorockim i królewskim posłannictwie Chrystusa. Problematykę ujęto z uwzględnieniem specyfiki różnych stanów w Kościele, a podsumowanie i wnioski podano w zakończeniu. Autor artykułu odwołuje się przede wszystkim do wybranych dokumentów Kościoła, a także korzysta z *Katechizmu Kościoła katolickiego* i odpowiednio dobranej literatury przedmiotu.

UDZIAŁ W KAPŁAŃSKIM POSŁANNICTWIE CHRYSTUSA

Katechizm Kościoła katolickiego kładzie szczególny nacisk na uczestnictwo ochrzczonych w kapłańskiej godności i misji Chrystusa. Przypomina, że są oni „wybranym plemieniem, królewskim kapłaństwem, narodem świętym, ludem Boga

³ “A strong desire must fill us to become different beings, to mortify our old selves and rearise as new men in Christ” – D. von Hildebrand, *Transformation in Christ*, San Francisco 2001, s. 5.

na własność przeznaczonym”, aby ogłaszać „dzieła potęgi Tego, który ich wezwał z ciemności do przedziwnego swojego światła” (1 P 2,9)⁴. Niewątpliwie sakrament chrztu jest podstawą kapłaństwa powszechnego wiernych, od którego kapłaństwo urzędowe, według nauki Soboru Watykańskiego II, różni się „istotą, a nie stopniem tylko, są sobie jednak wzajemnie przyporządkowane, jedno i drugie bowiem we właściwy sobie sposób uczestniczy w jednym kapłaństwie Chrystusowym”⁵. Wzorem urzeczywistniania funkcji kapłańskiej dla ochrzczonych jest sposób pełnienia jej przez Chrystusa⁶. Zbawiciel kapłańską godnością został obdarowany w tajemnicy wcielenia: „Nikt sam sobie nie bierze tej godności, lecz tylko ten, kto jest powołany przez Boga jak Aaron. Podobnie i Chrystus nie sam siebie okrył sławą przez to, że stał się arcykapłanem, ale uczynił to Ten, który powiedział do Niego: «Ty jesteś moim Synem, Jam cię dziś zrodził»” (Hbr 5,4-5). Kapłańską funkcję Chrystus wypełniał przede wszystkim poprzez swój ofiarniczy styl życia wyrażający się w całkowitym posłuszeństwie Ojcu i Jego woli, co wiązało się z postawą rezygnacji z samego siebie. Posłuszeństwo Chrystusa osiągnęło swoją pełnię w śmierci krzyżowej, w której zostały zawarte wszystkie wcześniejsze akty posłuszeństwa Ojcu. Śmierć na Kalwarii stała się najpełniejszym uwielbieniem Boga i pojednaniem ludzi z Nim. Można uznać, że Chrystus swoją kapłańską funkcję sprawował poprzez uwielbienie Ojca oraz przeżywanie całego życia w postawie ofiarności. Wszystko zatem, co ochrzczony czyni dla uwielbienia Boga oraz ofiarowania się Jemu, jest realizacją przez niego udziału w kapłańskim posłannictwie Chrystusa. Dokumenty Kościoła ukonkretniają ten udział. Sobór Watykański II stwierdza, że dokonuje się on „przez przyjmowanie sakramentów, modlitwę i dziękczynienie, świadectwo życia świętobliwego, zaparcie się siebie i czynną miłość”⁷. *Katechizm Kościoła katolickiego*, nawiązując do soborowego nauczania i podkreślając, iż ochrzczeni otrzymują niezatarte znamię duchowe, zaznacza, że są oni konsekrowani do uczestniczenia w kulcie oraz uzdolnieni i włączeni do „służenia Bogu przez żywy udział w świętej liturgii Kościoła i wypełniania ich kapłaństwa na mocy chrztu przez świadectwo świętego życia i skutecznej miłości”⁸. Podsumowując nauczanie Kościoła zawarte w różnych dokumentach, można w pewnym uproszczeniu powiedzieć, że udział ochrzczonych w kapłańskiej misji Chrystusa realizuje się poprzez podejmowanie czynności związanych z liturgicznym kultem Kościoła, przeżywanie codziennego życia w ofiarowaniu siebie Bogu, świadectwo świętego życia oraz czynną miłość⁹.

⁴ Por. KKK 1268.

⁵ Sobór Watykański II, *Konstytucja dogmatyczna o Kościele „Lumen gentium”*, 10, w: tenże, *Konstytucje, dekryty, deklaracje*, Poznań 2002, dalej KK.

⁶ Por. H. Wejman, *Komplementarność duchowości stanów życia w Kościele*, Poznań 2002, s. 59-60.

⁷ KK 10.

⁸ KKK 1273.

⁹ Por. tamże, s. 60-62.

Czynności związane z liturgicznym kultem Kościoła to przede wszystkim modlitwa, zwłaszcza brewiarzowa, oraz korzystanie z sakramentów świętych. Modlitwa jest konieczna dla podtrzymywania i rozwijania komunii z Chrystusem, można ją za św. Urszulą Ledóchowską uważać za swoisty most między ziemią a niebem, między człowiekiem a Bogiem¹⁰. Już sama w sobie jest realizacją udziału ochrzczonego w kapłaństwie Chrystusa, szczególnie wtedy, gdy przybiera charakter dziękczynny. Kiedy jest ona modlitwą brewiarzową, to można powiedzieć, że ów udział w kapłaństwie Chrystusa dokonuje się na drodze liturgicznej, gdyż modlitwa *Liturgii godzin* jest kontynuacją modlitwy Chrystusa, czynnością całego mistycznego Ciała Chrystusa, a nie jedynie praktyką prywatną. Jako modlitwa Kościoła stanowi uwielbienie Boga w każdym czasie i odgrywa tak ważną rolę w ekonomii zbawienia, że wchodzi w sakramentalną celebrację misterium paschalnego, ma ścisły związek z Eucharystią¹¹. Dla osób konsekrowanych przez święcenia kapłańskie różnych stopni bądź przez ślubowanie rad ewangelicznych modlitwa brewiarzowa jest obowiązkiem, natomiast przez osoby świeckie bywa podejmowana na zasadzie dobrowolności.

Korzystanie z sakramentów należy uznać za szczególny liturgiczny udział ochrzczonego w kapłaństwie Chrystusa. Sakramenty są najskuteczniejszym i najbardziej podstawowym środkiem uświęcenia, są skutecznymi znakami, przez które ochrzczony otrzymuje życie Boże i je w sobie pomnaża¹². Przyjmowanie sakramentów, a także ich sprawowanie¹³ jest uczestnictwem w kapłaństwie Chrystusa. Szczególne znaczenie ma Eucharystia, podczas której ochrzczeni składają Bogu „boską Żertwę ofiarną, a wraz z Nią samych siebie; w ten sposób zarówno przez składanie ofiary, jak i przez Komunię świętą, wszyscy biorą właściwy sobie udział w czynności liturgicznej”¹⁴. Dokument soborowy zaznacza, że odbywa się to we właściwy sposób, gdyż kapłani urzędowi składają Ofiarę w zastępstwie Chrystusa i w imieniu ludu, a pozostali współdziałają w tym ofiarowaniu¹⁵. Ważne miejsce w liturgicznym udziale w kapłaństwie Chrystusa zajmuje również sakrament pokuty i pojednania, ponieważ pozwala doświadczyć Bożej miłości większej od ludzkiego grzechu. Warto pamiętać, że łaska spowiedzi świętej nie ogranicza się do oczyszczenia z grzechów, ale również przyczynia się do uświęcenia osoby spotykającej się z Chrystusem w tym sakramencie. Samo korzystanie z sakramentu nawrócenia oddaje chwałę Bogu przede wszystkim

¹⁰ Por. U. Ledóchowska, *Myśli*, Warszawa 1988, s. 41.

¹¹ Por. KKK 1174.

¹² Por. KKK 111 oraz 1131.

¹³ Szafarzami sakramentów są ci, którzy uczestniczą w kapłaństwie Chrystusa na podstawie święceń, zatem diakoni, kapłani i biskupi, natomiast sakramentu małżeństwa udzielają sobie narzeczeni, a w szczególnych sytuacjach pod pewnymi warunkami szafarzem chrztu może być każdy człowiek, nawet nieochrzczony.

¹⁴ KK 11.

¹⁵ Por. H. Wejman, *Komplementarność duchowości stanów...*, dz. cyt., s. 64-65.

kim poprzez uznanie Jego świętości oraz powierzenie się Jego miłosierdziu z przyjęciem, że tylko On ma władzę odpuszczenia grzechów.

Przy korzystaniu z sakramentu Eucharystii, jak wspomniano, wierny ofiarowuje siebie Bogu, co łączy się z pozaliturgiczną drogą aktualizowania kapłańskiej funkcji Chrystusa, polegającą na składaniu duchowych ofiar. *Katechizm Kościoła katolickiego* na temat udziału świeckich w kapłańskiej misji Chrystusa przypomina nauczanie Soboru Watykańskiego II, że wszystkie ich

uczynki, modlitwy i apostołskie przedsięwzięcia, życie małżeńskie i rodzinne, codzienna praca, wypoczynek ducha i ciała, jeśli odbywają się w Duchu, a nawet utraipienia życia, jeśli cierpliwie są znoszone, stają się duchowymi ofiarami, miłymi Bogu przez Jezusa Chrystusa; ofiary te składane są zbożnie Ojcu w eucharystycznym obrzędzie wraz z ofiarą Ciała Pańskiego. W ten sposób i ludzie świeccy, jako zbożnie działający wszędzie czciciele Boga, sam świat Jemu poświęcają¹⁶.

Biskup Henryk Wejman, analizując teksty biblijne, doszedł do przekonania, że „istota ofiar duchowych człowieka polega na życiu całkowicie poświęconym Bogu. W sposób zaś szczególny swój wyraz znajdzie ona w aktach uwielbienia Boga, wyznania wiary i miłosierdzia wobec bliźnich”¹⁷. Według Wejmana „ofiary duchowe przejawiać się będą w podejmowaniu przez człowieka wszelkich życiowych zadań związanych ze stanem życia w duchu wiary Bogu”¹⁸. Pozaliturgiczna realizacja udziału w kapłaństwie Chrystusa, oznaczająca składanie duchowych ofiar, polega zatem na życiu poświęconym Bogu, połączonym z usilnym dążeniem do osobistej świętości, a wiąże się to z daniem świadectwa wiary poprzez życie zgodne z nią oraz poprzez czynną miłość. Rzecz jasna, powyższe realizuje się w różny sposób, w zależności od stanu życia ochrzczonego, niemniej jednak zawsze jest naznaczone dążeniem do świętości¹⁹. Owo powołanie do świętości zakłada przede wszystkim osobową relację z Bogiem, dokonującą się w Chrystusie i przez Chrystusa²⁰. Dążenie do świętości polega zatem na

¹⁶ KK 34; por. 10, zob. KKK 901.

¹⁷ Tamże, s. 84.

¹⁸ Tamże.

¹⁹ „Chcę z tych rekolekcji wyjść świętą i pomimo wszystko, to jest pomimo nędzy mojej, chcę zostać świętą i ufam, że miłosierdzie Boże i z takiej nędzy, jaką jestem, może uczynić świętą, bo przecież mam dobrą wolę. Pomimo wszystkich porażek chcę walczyć jak dusza święta i chcę postępować jak dusza święta. Niczym się nie będę zniechęcać, jak się nie zniechęca dusza święta. Chcę żyć i umierać jak dusza święta, wpatrzona w Ciebie, Jezu na krzyżu rozpięty, jako we wzór, jak mam postępować. Szukałam przykładu wokoło siebie i nie znajdowałam dostatecznych, i zauważyłam, jakoby opóźniała się świętość moja; lecz od chwili obecnej utkwiałam wzrok w Ciebie, Chryste, Wodzu mój najlepszy. Ufam, że pobłogosławisz wysiłkom moim. [...] wyznaję w pokorze, i pomimo swej nędzy, przy Twojej pomocy mogę zostać świętą” – F. Kowalska, *Dzienniczek Miłosierdzie Boże w duszy mojej*, Warszawa 2011, nr 1333 i 1718.

²⁰ „Si rechazas la posibilidad de ser santo, significa que has olvidado dos hechos básicos que conciernen la santidad. El primer hecho es que el crecimiento espiritual es obra de Dios, obra de su

nawiązaniu głębokiej osobistej więzi przyjaźni z Chrystusem, wyrażającej się w coraz doskonalszej postawie moralnej, odpowiadającej Jego pragnieniom. Podstawą świętości jest przyjacielska więź z Chrystusem, a konsekwencją i zarazem potwierdzeniem jej autentyczności właściwe postępowanie moralne²¹. Przez analogię do ludzkich relacji przyjaźni można powiedzieć, że jeśli ktoś prawdziwie miłuje drugą osobę, to nie jest możliwe, aby w sposób świadomy i dobrowolny wyrządził jej krzywdę czy sprawił przykrość, a gdyby nawet mimowolnie to uczynił, to wtedy będzie taką sytuację bardzo głęboko przeżywał i starał się tej ukochanej osobie okazywać jeszcze większą życzliwość. Podobnie jest z odniesieniem chrześcijanina do Chrystusa. Jeśli ktoś autentycznie przyjaźni się z Nim, to nie jest do pomyślenia, aby świadomie i dobrowolnie chciał cokolwiek czynić wbrew Chrystusowi; jest dokładnie przeciwnie, czyli pragnie Jemu sprawiać radość i okazywać coraz większą miłość. A jeśli doświadcza słabości, to głęboko przeżywa owo doświadczenie w odniesieniu do Chrystusa i stara się Jemu zadośćuczynić poprzez jeszcze większe oddanie się Jemu. Osobistą więź z Chrystusem trudno zmierzyć, ale postępowanie moralne danego człowieka można zbadać i poddać ocenie, dlatego też tak czyni Kościół, kiedy analizuje życie osoby, która umarła w opinii świętości i jest kandydatem do wyniesienia na ołtarze. Świętości nie można utożsamiać z bezgrzesznością, ale z dążeniem do niej ze względu na osobistą przyjaźń z Chrystusem. Chrześcijanin, który wszedł w głęboką relację z Chrystusem, może jeszcze nawet przez stosunkowo długi okres doświadczać swoich słabości, na przykład z powodu posiadania jakiejś wady czy też wcześniejszego popadnięcia w nałóg, ale w takiej sytuacji jego przyjaźń z Chrystusem sprawia, że mocno przeżywa swoje moralne ubóstwo w odniesieniu do relacji z Boskim Przyjacielem i podejmuje poważne wysiłki, aby taką sytuację zmienić. Zdarza się także, że dla utrzymania postawy pokory i dla poznania zależności od Boga pewne drobne słabości bądź niedoskonałości towarzyszą człowiekowi autentycznie dążącemu do świętości aż do końca ziemskiego życia.

gracia. Estás muy en lo cierto cuando piensas que no posees, por ti mismo, lo que hace a un santo. Estás totalmente equivocado, no obstante, si piensas que- para ti- la santidad es una búsqueda sin esperanza. Cada santo es un milagro del poder creativo de Dios, de la gracia transformadora de Dios. Dios necesita muy poco para actuar. De hecho, podemos decir que le gusta trabajar con materiales inapropiados. Cuando peor sea la naturaleza humana con la que empiece, más certeramente brillará luego su gracia. [...] Para Dios, el producto más precioso de la santidad es la íntima unión con El, mismo de un alma que le quiere con un amor indiviso” – L. Trese, *Puedes volar como las aguilas*, Madrid 2003, s. 12, nr 50.

²¹ “[...] the saint is a human person who becomes increasingly free during his mortal life. As he progresses in his intimacy with God, he gradually loses the concrete faculty to choose evil, for evil entices him less and less. And yet he becomes increasingly free, because he tends more and more to make his decisions from the depths of his being, by surrendering himself ever more completely to God. By contrast, the inveterate sinner, in whom the faculty to choose evil is constantly growing, becomes increasingly the slave of his passions and becomes progressively less free” – J. Galot, *Who is Christ? A theology of the incarnation*, Roma 1980, s. 390.

Należy pamiętać, że realizacja powołania do świętości dokonuje się w Kościele, który Chrystus wyposażył w to wszystko, co jest potrzebne człowiekowi do osiągnięcia pełnego udziału w Boskim życiu. Trudno sobie wyobrazić chrześcijanina autentycznie dążącego do komunii z Chrystusem, a jednocześnie mającego lekceważący stosunek do Mistycznego Ciała Chrystusa, którym jest Kościół. Bez Kościoła i szacunku dla niego nie można postępować na drodze wiodącej do świętości²². Rzecz jasna, owo powołanie do świętości wpisane w realizowanie kapłańskiej misji Chrystusa może być przeżywane w różny sposób: jako dążenie do upodobnienia się do Chrystusa²³, do doskonałości, do zjednoczenia z Bogiem²⁴ czy jako pełnienie woli Bożej we wszystkim²⁵.

W przypadku kapłanów jest ściśle związane z troską o zbawienie ludzi powierzonych ich posłudze i tzw. miłością pasterską względem nich, czyli osobiste uświęcenie kapłana dokonuje się poprzez uświęcanie innych. W życiu osób konsekrowanych dążenie do świętości dokonuje się poprzez naśladowanie posłusznego, ubogiego i dziewiczego Chrystusa we wspólnocie i poprzez nią, chociaż owo naśladowanie może być realizowane również poza wspólnotą, np. w przypadku dziewictwa konsekrowanego czy świeckich konsekrowanych. Osoby świeckie, także konsekrowane, realizują je, żyjąc w świecie i zajmując się jego sprawami. W sposób specyficzny dążenie do świętości, które jest wpisane w kapłańskie posłannictwo ochrzczonych, dokonuje się w chrześcijańskich rodzinach, w których małżonkowie mają się troszczyć o uświęcenie wzajemne i całej rodziny poprzez wspólne, pełne uczestniczenie w Eucharystii, korzystanie z sakramen-

²² Zob. J. Gogola, *Teologia komunii z Bogiem*, Kraków 2003, s. 105-108.

²³ „Trzeba mieć ciągle pragnienie naśladowania we wszystkim Chrystusa, starając się upodobnić życie swoje do Jego życia, nad którym często trzeba rozmyślać, by je umieć naśladować i zachowywać się we wszystkich okolicznościach tak, jak On by się zachowywał” – Jan od Krzyża, *Droga na Górę Karmel* I, 13, 3, w: tenże, *Dzieła*, tłum. B. Smyrak, Kraków 1998, s. 181.

²⁴ „Ani łaski, ani objawienia, ani zachwyty, ani żadne dary jej udzielane nie czynią ją doskonałą, ale wewnętrzne zjednoczenie duszy mojej z Bogiem. Te dary są tylko ozdobą duszy, ale nie stanowią treści ani doskonałości. Świętość i doskonałość moja polega na ścisłym zjednoczeniu woli mojej z wolą Bożą. Bóg nigdy nie zadaje gwałtu naszej wolnej woli. Od nas zależy, czy chcemy przyjąć łaskę Bożą, czy nie; czy będziemy z nią współpracować, czy też ją zmarnujemy” – F. Kowalska, *Dzienniczek...*, dz. cyt., nr 1107. Określenie pełni chrześcijańskiego życia jako zjednoczenia z Bogiem podkreśla z jednej strony osobową więź między człowiekiem a Bogiem, a z drugiej – moralny aspekt tejże relacji, gdyż jak zauważył św. Jan od Krzyża, człowiek osiąga na ziemi pełnię zjednoczenia z Bogiem wtenczas, kiedy „dwie wole, to jest wola duszy i wola Boga, są zupełnie zgodne i nic ich nie dzieli”. Jan od Krzyża św., *Droga na Górę Karmel*, II 5, 3, dz. cyt., s. 197.

²⁵ „Na jedno słowo uważam i z tym jednym się zawsze liczę, to jedno mi jest wszystkim, tym żyję i z tym umieram, a to jest święta wola Boża. Ona jest mi pokarmem codziennym, cała dusza moja jest wsłuchana w życzenia Boże, pełnię zawsze to, czego Bóg ode mnie żąda, chociaż nieraz drży natura moja i czuję, że wielkość ich przechodzi siły moje. Wiem dobrze, czym jestem sama z siebie, ale też wiem dobrze, czym jest łaska Boża, która mnie wspiera” – F. Kowalska, *Dzienniczek...*, dz. cyt., nr 651-652.

tu pokuty, modlitwę oraz codzienne składanie duchowych darów, związanych zwłaszcza z wszelkiego rodzaju cierpieniem i trudem sumiennego wypełniania codziennych obowiązków.

UDZIAŁ W PROROCKIM POSŁANNICTWIE CHRYSTUSA

Wzorem i miarą udziału ochrzczonych w prorockiej funkcji Chrystusa, tak jak w kapłańskiej i królewskiej, jest sam Zbawiciel, sposób pełnienia przez Niego proroczego posłannictwa. Już sama unia hipostatyczna sprawia, że Chrystus jako Bóg-Człowiek przez swoje człowieczeństwo odsłania to, co jest boskie, i w tenże sposób staje się najdoskonalszym wzorem pełnienia misji prorockiej²⁶. Najogólniej mówiąc, udział ochrzczonych w prorockim posłannictwie Chrystusa zobowiązuje ich do świadectwa o Chrystusie przez życie wiarą i miłością, do przyjmowania charyzmatów, posługiwania się nimi, do włączania się w ewangelizację czy dzieła misyjne Kościoła. Różnie to się dokonuje w poszczególnych stanach życia, niemniej jednak owo świadczenie o Chrystusie nie może ograniczać się jedynie do odpowiedniej postawy i świadectwa życia, ale powinno być czynnym włączeniem się w ewangelizację oraz działalność misyjną Kościoła. Owo włączenie może dokonywać się na różne sposoby, gdyż wspieranie innych w dążeniu do zbawienia i uświęcenia, ogólnie mówiąc, realizuje się poprzez przykład życia zgodnego z wyznawaną wiarą, przez konkretną pomoc świadczoną bliźnim, przez wspieranie innych słowem oraz poprzez modlitwę i ofiarowanie cierpień i wyrzeczeń w ich intencji²⁷.

Kapłani pełnią misję prorocką wtenczas, gdy dają czytelne świadectwo prawdzie Chrystusowej, radykalnie żyjąc Ewangelią i odważnie jej broniąc, a także głosząc całą prawdę Chrystusową, broniąc się przed pokusą ucieczki w milczeniu. W ich sytuacji chodzi więc przede wszystkim o pełne życie Ewangelią w każdym jej aspekcie i w ten sposób bycie czytelnym znakiem wskazującym na Chrystusa, znakiem, który intryguje i pobudza innych do życia dla Niego. Świadectwo życia zgodnego z wyznawaną wiarą nie wystarczy jednak do wypełnienia pro-

²⁶ Por. H. Wejman, *Komplementarność duchowości stanów...*, dz. cyt., s. 87-90.

²⁷ Ewangelizacja jest procesem wielowarstwowym, na który składają się następujące elementy: odnowa ludzkości, dawanie świadectwa, wejście we wspólnotę, otwarte przepowiadanie, duchowe przyłgnięcie, przyjęcie znaków, dzieła apostołskie. Jej celem jest wewnętrzna przemiana człowieka. Jest stale aktualna i zakłada we współczesnym świecie nowe duszpasterstwo polegające na nowej gorliwości, nowych metodach oraz nowym sposobie głoszenia i dawania świadectwa Ewangelii, przy jednoczesnym zachowaniu pełnej integralności nauki i jej radykalizmu. Nowa ewangelizacja urzeczywistnia się zasadniczo w trzech obszarach: duszpasterstwie zwyczajnym, w środowisku osób ochrzczonych nieżyjących zgodnie z wymaganiami sakramentu chrztu oraz wobec tych, którzy nie znają Chrystusa lub Go zawsze odrzucali. Por. Franciszek, *Ewangelii gaudium*, Rzym 2013, nr 14, a także W. Seremak, *Ewangelizacja*, w: *Leksykon duchowości katolickiej*, red. M. Chmielewski, Lublin-Kraków 2002, s. 260-263.

rockiej misji Zbawiciela, gdyż potrzebne jest również odważne bronienie Ewangelii, które zakłada nie tylko zgodę na doznawanie przeciwności czy wręcz prześladowań, ale przede wszystkim stałe jej poznawanie i pogłębianie znajomości Chrystusa. Powyższe dokonuje się szczególnie poprzez życie Ewangelią, jednakże konieczne jest systematyczne studium i dbałość o swoją osobistą formację intelektualną. Wspomniana zgoda na doznawanie przeciwności czy prześladowań jest potrzebna również z tego względu, że wierność prorockiej misji Chrystusa zakłada głoszenie całej Ewangelii, także tych prawd, które w obecnych czasach są przez wielu, również ochrzczonych, kwestionowane czy negowane.

Osoby konsekrowane realizują udział w prorockiej misji Chrystusa już przez samo życie według rad ewangelicznych. Im radykalniej żyją Ewangelią, tym bardziej stają się przekonującym znakiem wskazującym na Chrystusa i wskazującym na eschatologiczny aspekt ludzkiej egzystencji. Takie radykalne życie Ewangelią i pełnienie prorockiej misji Chrystusa jest możliwe jedynie wtenczas, gdy osoby te same prowadzą głębokie życie duchowe i gorliwie angażują się w wypełnianie codziennych obowiązków oraz wszelkich inicjatyw ewangelizacyjnych podejmowanych przez ich instytuty bądź w środowiskach, w których żyją. Jeśli przynależą do konkretnego instytutu, to niezwykle istotna jest wierność charyzmatowi tegoż instytutu i angażowanie się w dzieła ewangelizacyjne prowadzone przez niego. Wypełnianie misji prorockiej przez osoby konsekrowane zakłada nieustanne pogłębianie przez nie świadomości, że zostały powołane i wybrane przez Boga, oraz podporządkowywanie całego swojego życia Chrystusowi i ofiarowanie Jemu wszystkiego, czym są i co mają, jak również pozbywanie się wszystkiego, co nie pozwala im odpowiedzieć Bogu pełną miłością²⁸.

Realizacja funkcji prorockiej Chrystusa przez świeckich dokonuje się w świecie i poprzez zajmowanie się jego sprawami. Udział w prorockim urzędzie Chrystusa zobowiązuje świeckich katolików do głoszenia słowem i czynem Ewangelii oraz demaskowania wszelkich przejawów zła²⁹. Powinni oni starać się o to, aby „nowość i moc Ewangelii jaśniała w ich życiu codziennym, rodzinnym i społecznym, oraz cierpliwie i odważnie, pośród sprzeczności współczesnych czasów, dawać wyraz nadziei na przyszłą chwałę”³⁰. Powinni także świadczyć o tym, że wiara daje pełną odpowiedź na problemy i nadzieje człowieka. Te zadania będą mogli spełnić tylko wtedy, kiedy nie będzie rozdźwięku pomiędzy Ewangelią a ich codziennym życiem³¹. Pełnienie prorockiej misji Chrystusa przez

²⁸ Jan Paweł II, *Vita consecrata*, 25, *Adhortacja apostolska po synodzie biskupów o życiu konsekrowanym i jego misji w Kościele i w świecie*, Rzym 25.03.1996, w: *Adhortacje apostolskie Ojca Świętego Jana Pawła II*, Kraków 1996, dalej: VC.

²⁹ Por. *Kodeks Prawa Kanonicznego*, 225; 227, Poznań 1984, dalej: KPK.

³⁰ Jan Paweł II, *Christifideles laici*, 14, *Adhortacja apostolska po Synodzie Biskupów o powołaniu i misji świeckich w Kościele i w świecie dwadzieścia lat po Soborze Watykańskim II*, Rzym, 30.12.1988, w: *Adhortacje apostolskie Ojca Świętego...*, dz. cyt., dalej: Chl. Por. KK 35.

³¹ Por. Chl 34.

świeckich „nie polega tylko na samym świadectwie życia. Prawdziwy apostoł szuka okazji głoszenia Chrystusa również słowem, bądź to niewierzącym... bądź wierzącym”³². Według dokumentów Kościoła świeccy mogą wносить swój wkład w formację katechetyczną³³, korzystać ze środków społecznego przekazu³⁴, mają również prawo i obowiązek wyjawiania swojego zdania pasterzom Kościoła w sprawach dotyczących dobra Kościoła, a także przekazywania tego zdania do wiadomości innym³⁵. Specyficzne zadania, wynikające z udziału w prorockiej funkcji Chrystusa, są wpisane w duchowość świeckich, którzy przyjęli sakrament małżeństwa. Według nauczania św. Jana Pawła II komunizm miłości między Bogiem i ludźmi znajduje swój znamieny wyraz w przymierzu oblubieńczym między mężczyzną a kobietą³⁶, stąd „małżonkowie są stałym przypomnieniem dla Kościoła tego, co dokonało się na Krzyżu; wzajemnie dla siebie i dla dzieci są świadkami zbawienia, którego uczestnikami stali się poprzez sakrament. Małżeństwo, podobnie jak każdy sakrament, jest pamiątką, uobecnieniem i prorocstwem tego zbawczego dzieła”³⁷. Z powyższego wynika, że sama świadomość bycia chrześcijańskim małżeństwem oraz godne życie małżonków stanowi pełnienie przez nich prorockiej misji Chrystusa. W tym kontekście można za Janem Pawłem II powtórzyć, że w czasach nam współczesnych dawanie świadectwa nierozzerwalności i wierności małżeńskiej jest szczególnie ważnym zadaniem chrześcijańskich małżonków³⁸. Wypełnianie przez nich prorockiego posłannictwa Chrystusa jest uwarunkowane poznawaniem Ewangelii i wcielaniem jej w codzienne życie: „Zależnie od tego, w jakim stopniu rodzina chrześcijańska przyjmuje Ewangelię i dojrzeje w wierze, staje się ona wspólnotą ewangelizującą”³⁹.

UDZIAŁ W KRÓLEWSKIM POSŁANNICTWIE CHRYSYUSA

Tak jak w przypadku pełnienia kapłańskiej i prorockiej misji Chrystusa, również udział ochrzczonych w Jego królewskim posłannictwie wzoruje się na przykładzie Zbawiciela, czyli na sposobie wypełniania przez Niego misji królew-

³² KKK 905. Por. Sobór Watykański II, *Dekret o apostołstwie świeckich* „*Apostolicam actuositatem*”, 6, w: tenże, *Konstytucje, dekryty, deklaracje*, Poznań 2002, s. 377-401.

³³ Por. Jan Paweł II, *Catechesi tradendae*, 66, *Adhortacja apostolska do biskupów, kapłanów i wiernych całego Kościoła Katolickiego o katechizacji w naszych czasach*, Rzym, 16 października 1979, w: *Adhortacje apostolskie Ojca Świętego...*, dz. cyt., s. 5-85.

³⁴ Por. tamże, 46.

³⁵ Por. KKK 906 – 907; KPK 212, 774, 776, 780, 823.

³⁶ Por. Jan Paweł II, *Familiaris consortio*, 12, *Adhortacja apostolska do biskupów, kapłanów i wiernych całego Kościoła Katolickiego o zadaniach rodziny chrześcijańskiej w świecie współczesnym*, Rzym 22.11.1981, w: *Adhortacje apostolskie Ojca Świętego...*, dz. cyt., s. 87-208, dalej: FC.

³⁷ FC 13.

³⁸ Por. tamże, 20.

³⁹ Tamże, 52.

skiej⁴⁰. Królewskość Chrystusa związana jest z tajemnicą wcielenia: podczas zwiastowania archanioł Gabriel wypowiedział m.in. następujące słowa: „Będzie On wielki i będzie nazwany Synem Najwyższego. [...] Będzie panował nad domem Jakuba na wieki, a Jego panowaniu nie będzie końca” (Łk 1,33). Godność królewska Chrystusa wynika z bycia Synem Najwyższego, a Jego królewska funkcja ze słów Gabriela mówiących o wiecznym panowaniu. Zarówno królewska godność, jak i funkcja Chrystusa, są doskonałe, gdyż jest On Bogiem-Człowiekiem. Ujawniają się one we wspomnianej tajemnicy wcielenia, natomiast pełnię królewskości Chrystus osiąga w dziele odkupienia. Owa królewskość Chrystusa jest zupełnie inna od świeckiego królowania, gdyż nie polega na politycznym panowaniu, ale na dawaniu świadectwa prawdzie i kierowaniu się w życiu służebną miłością. Zbawiciel tak właśnie określił swoją królewskość podczas przesłuchania u Piłata (por. J 18,33.36-37), jak również upominając uczniów sprzeczących się o to, który z nich jest największy (por. Łk 22,24-30).

Z tak rozumianej królewskości Chrystusa wynika, że udział ochrzczonego w posłannictwie królewskim Chrystusa ma charakter duchowo-moralny i polega na zapanowaniu nad grzechem, czyli nad wszystkim, co sprzeciwia się godności dziecka Bożego, oraz na codziennej, służebnej miłości wobec bliźnich. Innymi słowy, zobowiązuje do pielęgnowania w sobie stanu „królewskiej wolności”, odrzucania każdego przejawu grzechu w życiu osobistym i społecznym, do samozaparcia, do pokornej, cierplivej służby bliźnim, aby w ten sposób porządkować świat skażony grzechem⁴¹. Owo pielęgnowanie w sobie „królewskiej wolności” jest związane z przewyciężaniem nie tylko grzechu, ale również wszelkich nieuporządkowanych, nadmiernych przywiązań. Walka o wewnętrzną wolność wymaga, ujmując zagadnienie bardzo ogólnie, stosowania zarówno metody teologicznej, jak i ascetycznej. Teologiczna troska o pełną wewnętrzną wolność wyraża się w pogłębianiu zażyłej relacji z Chrystusem i coraz pełniejszym otwieraniu się na Jego łaskę, w całkowitym pozwoleniu na Jego działanie. Jej wyrazem i owocem jest wzrastanie w cnotach teologicznych, czyli w wierze, nadziei i miłości. Z kolei ascetyczny wysiłek oznacza z jednej strony bezpośrednie sprzeciwianie się pokusie bądź nieuporządkowanej skłonności, a z drugiej stosowanie ignacjańskiej metody *agere contra*, czyli działania przeciwnego do danej słabości (np. rozwijania pracowitości w opozycji do odkrytego w sobie lenistwa, hojności wobec skłonności do skąpstwa itp.). Królewska wolność ma charakter dynamiczny, ją się zdobywa, pogłębia przez całe życie, stąd można w niej uczestniczyć w różnym stopniu: być wolnym od grzechów śmiertelnych, od grzechów powszednich, od niedoskonałości czy jakichkolwiek nieuporządkowanych przywiązań.

⁴⁰ Por. H. Wejman, *Komplementarność duchowości stanów...*, dz. cyt., s. 95-104.

⁴¹ Por. KKK 943.

Troska o osiągnięcie możliwie najwyższego stopnia królewskiej wolności dotyczy każdego ochrzczonego, niezależnie od jego stanu życia. W swoim aspekcie pozytywnym, czyli dążeniu do pogłębiania relacji z Chrystusem i pełnego życia teologalnego, w poszczególnych stanach życia jest wyraźnie zróżnicowana, gdyż kapłaństwo czy życie konsekrowane mają, obok ogólnych, także swoje specyficzne środki uświęcenia, natomiast w aspekcie ascetycznym owo zróżnicowanie jest zdecydowanie mniejsze. Kapłan ma się osobiście uświęcać przede wszystkim poprzez troskę o uświęcenie tych, do których jest posłany, posługę wobec nich, w tym szczególnie przez sprawowanie sakramentów, głoszenie słowa Bożego, jak również podejmowanie praktyk duchowych i ascetycznych zalecanych każdemu ochrzczoneму. Osoba konsekrowana w swoje dążenie do głębszej komunii z Chrystusem ma wpisane wezwanie do radykalnego życia według rad ewangelicznych zgodnie z właściwym dla siebie charyzmatem, często jest zaproszona do braterskiego życia we wspólnocie, a także zobowiązana, jak każdy ochrzczony, do podejmowania różnorodnych praktyk duchowych i ascetycznych. Natomiast świeccy przez uczestniczenie w urzędzie królewskim Chrystusa są również zobowiązani do służenia królestwu Bożemu i rozszerzania go w świecie. Z tej racji mają przez duchową walkę pokonywać w sobie królestwo grzechu, przez dar z siebie służyć Jezusowi w braciach, przyczyniając się do poddawania stworzenia prawdziwemu dobru, które przywraca człowiekowi całą jego pierwotną wartość⁴². W tym kontekście *Katechizm Kościoła katolickiego* odwołuje się do stwierdzenia św. Ambrożego: „Ten, kto utrzymuje w karności swoje ciało i kieruje swoją duszą, nie pozwalając, by była ona niepokojona namiętnościami, jest panem siebie; słusznie może być nazwany królem, ponieważ umie panować nad samym sobą; jest wolny i niezależny oraz nie poddaje się w niewolę grzechu”⁴³. Według nauczania Soboru Watykańskiego II świeccy winni „wspólnymi siłami tak uzdrawiać istniejące na świecie urzędnienia i warunki, jeśli one gdzieś skłaniają do grzechu, by to wszystko stosowało się do norm sprawiedliwości i raczej sprzyjało praktykowaniu cnót, niż mu przeszkadzało”⁴⁴. Podsumowując, można stwierdzić, że udział w królewskiej godności Chrystusa zobowiązuje ich do troski nie tylko o osobistą wewnętrzną wolność, ale także o uwalnianie swoich środowisk i świata od grzechu i zła. Powyższe dotyczy również małżonków i rodziców, którzy poprzez udział w królewskiej misji Chrystusa mają szczególnie dbać o ową wolność od grzechu i zła w swoich rodzinach.

Miłość służebna, obok troski o królewską wolność, jest nieodzownym warunkiem uczestniczenia w królewskiej misji Chrystusa, poniekąd można przyjąć, że owa królewska wolność umożliwia wzrastanie w prawdziwej miłości. Im człowiek jest bardziej wewnętrznie wolny, tym głębiej może wejść nie tylko w ko-

⁴² Por. Chł 14.

⁴³ KKK 908.

⁴⁴ KK 36; KKK 909.

munie z Chrystusem, ale również osiągnąć większy stopień miłości bliźniego. Jak w zdobywaniu królewskiej wolności można wzrastać przez całe życie, tak również w miłości służebnej: można miłować bliźniego ze względu na siebie samego, ze względu na niego bądź w końcu ze względu na Boga. Im człowiek bardziej jest wyzwolony z egoizmu i ukierunkowany ku Bogu, tym jego miłość do bliźniego jest bardziej bezinteresowna, bardziej wzorowana na miłości Chrystusa, który umiłował do końca (por. J 13,1). Owo służebne miłowanie ma swoją specyfikę w zależności od stanu życia. Kapłani ze względu na swój udział w hierarchicznym kapłaństwie Chrystusa mają odznaczać się tzw. miłością pasterską, czyli ukierunkowaniem na służbę tym osobom, które powierzył im Chrystus. Miłość pasterska powinna wyrażać się w służbie wolnej od chęci panowania⁴⁵, ma być miłością służebną, bezgraniczną, powszechną, ukierunkowaną na sprawy zbawienia, nacechowaną silną więzią z biskupem i z innymi kapłanami. Powinna być stałą postawą wzorowaną na miłości Chrystusa aż po gotowość poświęcenia swojego życia na Jego wzór. Jest rzeczą oczywistą, że droga kapłana do takiej miłości prowadzi przez pogłębianie komunii z Chrystusem i Jego radykalne naśladowanie w kapłańskiej codzienności. Kapłana obowiązują wszystkie duchowe praktyki, które powinien spełniać każdy chrześcijanin, takie jak: codzienna modlitwa, medytacja, rozważanie słowa Bożego, regularne korzystanie z sakramentu pokuty i pojednania, jak również praca nad sobą i pełnienie dobrych uczynków⁴⁶. Miłość służebna w życiu kapłana ma wyrażać się szczególnie w modlitwie za innych, a zwłaszcza osoby, którym posługuje, oraz w sumiennym wypełnianiu obowiązków związanych z troską o zbawienie innych.

Osoby konsekrowane zobowiązują się realizować w życiu służebną miłość, miłując się nawzajem, tak jak Chrystus umiłował, oraz ogarniając miłością cały świat (por. J 13,34)⁴⁷. Miłość skłoniła Chrystusa do złożenia daru z siebie i do najwyższej ofiary Krzyża, stąd osoby konsekrowane w szczególny sposób mają żyć miłością, która wymaga gotowości do ofiarnej służby, zdolności przyjęcia bliźniego takim, jakim jest, oraz umiejętności przebaczenia. Ich miłość ze względu na stan życia ma oblubieńczy charakter, może zaistnieć i realizować się jedynie poprzez trwanie w głębokiej komunii z Chrystusem.

Świeccy katolicy mają się kierować służebną miłością, żyjąc w świecie i zajmując się jego sprawami. Do ich powinności należy harmonijne godzenie obowiązków wynikających z ich przynależności jednocześnie do Kościoła i do danej społeczności ludzkiej, i to zawsze w zgodzie z chrześcijańskim sumieniem⁴⁸.

⁴⁵ Por. Jan Paweł II, *Pastores dabo vobis*, 22, *Adhortacja apostolska do biskupów, do duchowieństwa i wiernych po synodzie biskupów o formacji kapłanów we współczesnym świecie*, Rzym 25.03.1992, w: *Adhortacje apostolskie Ojca Świętego...*, dz. cyt., s. 515-684.

⁴⁶ Por. M. Chmielewski, *101 pytań o życie duchowe*, Lublin 1999, s. 126-127.

⁴⁷ Por. VC 42.

⁴⁸ Por. KKK 912; KPK 225, par. 2.

Tak jak wszyscy ochrzczeni powinni dbać o osobistą więź z Chrystusem oraz stosować powszechnie znane praktyki duchowe i ascetyczne, by być w stanie podejmować owo wezwanie do miłości służebnej w zwykłych warunkach życia. Ich najczęściej bardzo liczne relacje z bliźnimi winna cechować troska o ich dobro duchowe, ale także wrażliwość na zwykłe, doczesne potrzeby. Szczególnym wzorem takiej postawy jest Maryja, która będąc powołaną do godności Bogurodzicy oraz wezwaną do wyjątkowego udziału w dziele zbawienia świata, już na weselu w Kanie Galilejskiej wykazała się ogromną wrażliwością wobec sytuacji nowożeńców i troską o to, aby uniknęli kompromitacji (por. J 1,3). Wyczulenie na równomierny podział dóbr materialnych, na tworzenie sprawiedliwego porządku społecznego i politycznego, troska o zachowanie praw człowieka w społeczeństwie i świecie oraz o uwzględnianie wartości ewangelicznych w życiu wspólnym stanowią konkretne przejawy realizowania służebnej miłości w ramach udziału w królewskim posłannictwie Chrystusa⁴⁹.

Ochrzczeni, którzy założyli własną rodzinę, pokonują zło mocą miłości służebnej wtedy, gdy podejmują trud tworzenia autentycznej wspólnoty osób⁵⁰, co wyraża się w ich trosce o dobro w różnych wymiarach codziennego życia, we wzajemnym wspieraniu się w sytuacjach kryzysowych, pomaganiu sobie w pracach domowych, akceptowaniu drugiego takim, jaki jest, oraz umiejętności przebaczenia⁵¹. Generalnie można stwierdzić, że gorliwe praktykowanie postawy służby w życiu rodzinnym i społecznym jest rdzeniem uczestniczenia chrześcijańskich małżonków i rodziców w królewskiej misji Chrystusa⁵².

PODSUMOWANIE I WNIOSKI KOŃCOWE

W świetle przeprowadzonych w niniejszym przedłożeniu badań nad udziałem ochrzczonych w kapłańskiej, prorockiej i królewskiej misji Chrystusa można rozwinąć następujące tezy i wnioski:

1. Dla ochrzczonych wzorem urzeczywistniania kapłańskiej, prorockiej i królewskiej funkcji Chrystusa zawsze pozostaje sam Zbawiciel, Jego sposób pełnienia tychże funkcji.
2. Kapłańską funkcję Chrystus wypełniał przede wszystkim przez swój ofiarniczy styl życia związany z pełnym posłuszeństwem Ojcu i Jego woli, a w związku z tym także z postawą uwielbienia Ojca i rezygnacji z samego siebie. Z tego względu udział w kapłańskiej misji Chrystusa dokonuje się przez przeżywanie codzienności w postawie uwielbienia Boga, które

⁴⁹ Por. KK 36; KDK 9. 29. 47-51.

⁵⁰ Por. FC 64.

⁵¹ Por. tamże, 21.

⁵² Por. M. Chmielewski, *101 pytań o życie duchowe*, dz. cyt., s. 141-142.

jest związane z liturgicznym kultem Kościoła, oraz w postawie ofiarowania siebie Bogu. Niezależnie od stanu życia udział ten realizuje się w sprawowaniu sakramentów (szczególnie Eucharystii i pokuty) bądź korzystaniu z nich, w modlitwie (zwłaszcza brewiarzowej) oraz składaniu duchowych ofiar. W uczestniczeniu w kapłańskiej posłudze Chrystusa jest wpisane dążenie do świętości, które zakłada pogłębianie komunii z Chrystusem i czynną miłość.

3. Swoje prorockie posłannictwo Chrystus spełnił szczególnie poprzez wcielenie, które samo w sobie umożliwiło Jemu przez człowieczeństwo objawienie tego, co boskie. Ochrzczeni uczestniczą w tym posłannictwie Chrystusa poprzez świadectwo życia zgodnego z wiarą, korzystanie z charyzmatów oraz czynne włączenie się w ewangelizacyjną i misyjną działalność Kościoła. Owo czynne włączenie się w dzieła ewangelizacyjne Kościoła przybiera różnorodne formy w poszczególnych stanach życia, niemniej jednak udział w prorockiej funkcji Chrystusa zakłada troskę o zbawienie bliźnich i – w związku z tym – apostołskie zaangażowanie.
4. Królewskość Chrystusa jest związana z Jego wcieleniem, a polega na dawaniu świadectwa prawdzie oraz kierowaniu się w życiu służebną miłością. Z tego względu udział ochrzczonych w królewskim posłannictwie Chrystusa ma charakter duchowo-moralny i polega na zapanowaniu nad grzechem oraz codziennej służebnej miłości wobec bliźnich. Przejawia się różnie, w zależności od stanu życia, lecz przewyciężanie zła i grzechu w sobie, w swoim środowisku i świecie oraz postawa miłości służebnej względem bliźnich dotyczą każdego ochrzczonego.
5. Jak wykazano, realizowanie udziału w kapłańskiej, prorockiej i królewskiej funkcji Chrystusa przybiera różnorodne formy, związane przede wszystkim ze stanem życia ochrzczonego. Szczególne formy przybiera w życiu małżeńskim i rodzinnym, kiedy chrześcijańscy małżonkowie uczestniczą w potrójnej funkcji Chrystusa we dwoje i w ścisłym odniesieniu do siebie nawzajem.

ABSTRACT

A particular effect of receiving the sacrament of Baptism is the participation in the three-fold mission of Christ: the priestly, the prophetic and the royal one. Reflection on this subject became the purpose of this presentation. The issue was divided into three parts which were dedicated to the participation of the baptized: in the priestly, prophetic and royal mission of Christ. The issue was presented with regard to the specificity of the various states of life in the Church, and a summary and conclusions were given at the end. In the light of the research, it turned out that for the baptized the example of the fulfillment of the priestly, prophetic and royal functions of Christ, is always the Savior Himself, His way of performing these functions. Participation in the priestly mission of Christ takes place in living everyday life in an attitude of worshiping God, which is related to the

liturgical celebrations of the Church and in an attitude of offering oneself to God. Regardless of the state of life, this participation is accomplished in the performance or the use of the sacraments (especially the Eucharist and Penance), prayer (especially the Divine Office) and offering spiritual sacrifices. The participation in the priestly service of Christ is connected with the pursuit of holiness, which involves deepening of the communion with Christ and an active love. In the prophetic mission of Christ the baptized participate through the witness of life consistent with their faith, the use of charisms, and active involvement in the evangelizing and missionary activity of the Church. Participation of the baptized in Christ's royal mission possesses spiritual and moral character and consists of overcoming the sin in oneself and in the environment and daily menial love towards others. The paper has also shown that the accomplishing of the participation in the priestly, prophetic and kingly functions of Christ takes specific forms in the marital and family life.

Keywords

Christ, Baptism, baptized, mission, function, priestly, prophetic, royal, state of life

BIBLIOGRAFIA

Pismo Święte

Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu, Biblia Tysiąclecia, Poznań–Warszawa 1980.

Dokumenty Kościoła i nauczanie papieskie

Franciszek, *Evangelii gaudium*, Rzym 2013.

Jan Paweł II, *Catechesi tradendae. Adhortacja apostolska do biskupów, kapłanów i wiernych całego Kościoła Katolickiego o katechizacji w naszych czasach*, Rzym, 16 października 1979, w: *Adhortacje apostolskie Ojca Świętego Jana Pawła II*, Kraków 1996, s. 5-85.

Jan Paweł II, *Christifideles laici. Adhortacja apostolska po Synodzie Biskupów o powołaniu i misji świeckich w Kościele i w świecie dwadzieścia lat po Soborze Watykańskim II*, Rzym, 30.12.1988, w: *Adhortacje apostolskie Ojca Świętego Jana Pawła II*, Kraków 1996, s. 345-480.

Jan Paweł II, *Familiaris consortio. Adhortacja apostolska do biskupów, kapłanów i wiernych całego Kościoła Katolickiego o zadaniach rodziny chrześcijańskiej w świecie współczesnym*, Rzym 22.11.1981, w: *Adhortacje apostolskie Ojca Świętego Jana Pawła II*, Kraków 1996, s. 87-208.

Jan Paweł II, *Pastores dabo vobis. Adhortacja apostolska do biskupów, do duchowieństwa i wiernych po synodzie biskupów o formacji kapłanów we współczesnym świecie*, Rzym 25.03.1992, w: *Adhortacje apostolskie Ojca Świętego Jana Pawła II*, Kraków 1996, s. 515-684.

Jan Paweł II, *Vita consecrata. Adhortacja apostolska po synodzie biskupów o życiu konsekrowanym i jego misji w Kościele i w świecie*, Rzym 25.03.1996, w: *Adhortacje apostolskie Ojca Świętego Jana Pawła II*, Kraków 1996, s. 799-946.

Katechizm Kościoła katolickiego, Poznań 1999.

Kodeks Prawa Kanonicznego, Poznań 1984.

Sobór Watykański II, Dekret o apostołstwie świeckich *Apostolicam actuositatem*, w: Sobór Watykański II, *Konstytucje, dekryty, deklaracje*, Poznań 2002, s. 377-401.

Sobór Watykański II, Konstytucja dogmatyczna o Kościele *Lumen gentium*, w: Sobór Watykański II, *Konstytucje, dekryty, deklaracje*, Poznań 2002, s. s. 104-166.

Literatura przedmiotu i pomocnicza

Chmielewski M., *101 pytań o życie duchowe*, Lublin 1999.

Hildebrand D. von, *Transformation in Christ*, San Francisco 2001.

Galot J., *Who is Christ? A theology of the incarnation*, Roma 1980.

Gogoła J., *Teologia komunii z Bogiem*, Kraków 2003.

Jan od Krzyża, *Droga na Górę Karmel*, w: tenże, *Dzieła*, Kraków 1998, tłum. B. Smyrak, s. 139-401.

Kowalska F., *Dzienniczek. Miłosierdzie Boże w duszy mojej*, Warszawa 2011.

Ledóchowska U., *Myśli*, Warszawa 1988.

Seremak W., *Ewangelizacja*, w: *Leksykon duchowości katolickiej*, red. M. Chmielewski, Lublin–Kraków 2002, s. 260-263.

Trese L., *Puedes volar como las aguilas*, Madrid 2003.

Wejman H., *Komplementarność duchowości stanów życia w Kościele*, Poznań 2002.